# Talousvaliokunta 17.3.2021

Kuuleminen.

Asiat:
HE 265/2020 vp, KAA 9/2020 vp, LA 17/2020 vp,
LA 78/2020 vp, TPA 7/2020 ja TPA 119/2020

Mikael Collan, LUT-Yliopisto, VATT

# Yleistä esityksistä ja aloitteista

- Esitysten ja aloitteiden tahtotila selvä; pyritään saamaan sähkön siirtohintoja alennettua
- Esitetyt muutokset eivät muuta tilannetta siltä osin, että valvova viranomainen eli Energiavirasto on asiassa merkitsevässä asemassa
- Korotuskaton laskeminen ei laske sähkön siirron hintaa, vaan hidastaa hinnan nousua
- Pidennetty tasausjakso luo kuluttajalle ei-toivottavan pitkäaikaisen velan, jonka suuruus on kuluttajalle epäselvä
- Mahdollinen juridinen ongelmatilanne syntyy, jos Energiaviraston hyväksymää kohtuullista tuottoa ei voida kerätä korotuskaton takia asiakkaalta tasausjakson aikana

# Kustannusperusteinen hinnoittelu

- Muutoksia voidaan saada lakimuutoksella aikaan, jos muutettuun lakiin kirjataan selvemmin vaatimus *kustannusperusteisesta hinnoittelusta* ja määritellään mitä kustannusperusteisuus tarkoittaa
  - Tällöin valvovalle viranomaiselle syntyy vastuu huolehtia hinnoittelun perustumisesta toteutuneisiin kustannuksiin
  - Kustannusperusteisuus on tyypillisesti asia, joka on pöydällä, kun puhutaan monopolien tai muuten määräävässä markkina-asemassa olevien yhtiöiden hinnoittelusta; tähän viitataan myös kansalaisaloitteessa
- Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivi 2009/72/EY mainitsee kustannusperusteisuuden yhtenä siirto- ja jakelutariffien pohjana olevista asioista

# Kustannusperusteisuus

- Hyväksytyt kustannukset ja suunnitelmat pohjana hinnoittelulle
  - Asia liittyy olennaisesti verkkojen kehityssuunnitelmien hyväksyttämiseen
    - Mahdollisuuksia ohjata kustannustehokkuuteen on tervetullut ja selventää tilannetta
    - Painottaa valvovan viranomaisen vastuuta
- Asiakkaalta kerättävien pääoman kustannusten tulisi perustua laskentavuonna sähkönsiirtopalveluun aidosti sitoutuneeseen pääomaan tai sitä matalampaan
  - On mahdollista, että valvova viranomainen pitää ”projektikirjanpitoa” kuhunkin verkkoon sitoutuneesta poistamattomasta hankintamenosta
- Kustannusten kerääminen asiakkailta kertaalleen kuluina ja toiseen kertaan pääoman kustannuksina ei pitäisi olla mahdollista
  - Vieraan pääoman korot kuluina ja osana kohtuullisen tuoton laskentaa

# Myrskyvarmuus ja erilliset linjat

- Ehdotetut muutokset liittyen mahdollisuuksiin, joilla asiakkaan kanssa yhteistyössä sovitaan myrskyvarmuudesta ovat tervetulleita
  - Direktiivin asiakaskeskeisyyden mukaista
  - Ei kaksinkertaisia investointeja (asiakkaiden jo hankkima säävarmuus)
    - Mahdollisuus kustannustehokkaampaan toimintaan
  - Toimintavarmuuden toteuttamisen lykkääminen on tervetullut, jos johtaa sopimiseen
- Muutokset liittyen erillisiin linjoihin, jotka ovat omiaan edistämään sähkön pientuotantoa ovat tervetulleita